

GAZETA LWOWSKA.

Z dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA

na GAZETĘ LWOWSKĄ z DZIENNIKIEM URZĘDOWYM i PRYWATNYM wynosi
od 1. stycznia do 31. marca 1862.

dla miejscowych 4 zł. } waluty austr.
dla zamiejscowych z przesyłką pocztową 5 zł. }

Przesyłki (franco) odbiera Kantor Gazety Lwowskiej, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 10. grudnia. Dnia dzisiejszego wydana i rozesłana została z c. k. galic. drukarni rządowej we Lwowie część IV. Dziennika ustaw państwa z roku 1861 dla królestwa Galicyi i Wielkiego księstwa Krakowskiego.

Ta część zawiera:

- Nr. 37. Rozporządzenie ministerystw stanu, sprawiedliwości i skarbu, tudzież najwyższej władzy kontroli rachunkowej z dnia 26. lipca 1861, względem poboru i obliczania zwrotu kosztów utrzymania, które opłacać mają winowajcy na więzienie skazani.
- Nr. 38. Dodatkowa konwencya z dnia 27. lipca 1861, względem kwaterunku i zaopatrywania cesarsko-austriackich wojsk w Bawaryi, tudzież względem dostarczania im podwód.
- Nr. 39. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 12go sierpnia 1861, względem opowaznienia urzędów celnych ubocznych klasy I. w Duino, Monfalcone i Cervignano do postępowania celnego z legitymowaną oliwą z nienależącego do związku celnego terytorjum istryjańskiego.
- Nr. 40. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 13go sierpnia 1861, o zmianach postanowień względem kaucyi służbowych urzędników publicznych.
- Nr. 41. Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 14go sierpnia 1861, względem utworzenia urzędu celnego ubocznego klasy II. w Majdanie Sieniawskim, powiecie skarbowym przemyskim w Galicyi.
- Nr. 42. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 15go sierpnia 1861, względem tego, czy pełnomocnictwa do wykonania prawa wyborczego w reprezentacji gminnej lub krajowej stemplowi podlegają.
- Nr. 43. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 4go września 1861, względem zniesienia warunkowego zakazu przywozu, wywozu i przewozu ołowiu przez granice ku obcym państwom włoskim, Szwajcaryi i od morza.
- Nr. 44. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 7go września 1861, względem uproszczenia deklaracyi co do takich towarów, które używają uwzględnienia celnego w pośrednim obrocie z niemieckim związkiem celnym.
- Nr. 45. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 15go września 1861, względem przewozowych przesyłek monet zdawkowych miedzianych do terytorjów wyłącznych ze związku celnego.
- Nr. 46. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 21go września 1861, względem przyjmowania towarów, nadchodzących z zagranicy koleją żelazną pod zamknięciem do magazynów urzędu celnego bez przyłożenia pieczęci urzędowej.
- Nr. 47. Ustawa z dnia 3. października 1861, względem nietykalności i nieodpowiedzialności członków rady państwa i sejmów krajowych.
- Nr. 48. Cesarski patent z dnia 12. października 1861, względem rozpisania podatków stałych na rok administracyjny 1862.

Sprawy krajowe.

Doniesienie

galicyjskiej kasy oszczędności.

Z powodu rocznego zamknięcia rachunków galicyjska kasa oszczędności na dniu 24. grudnia b. r. o godzinie 12tej w południe wkładki na ten rok przyjmować i zwracać przestanie.

Dnia 2. stycznia 1862 działania kasy oszczędności zwyczajnym trybem znowu się rozpoczną.

Z Dyrekcji galicyjskiej kasy oszczędności.

We Lwowie dnia 6. grudnia 1861.

(Pohyt Cesarza Jego Mości w Wenecyi. — Przepisy względem przewozu okrucich bronzowych.)

Wiedeń, 9. grudnia. Względem bytności Najjaśniejszego Pana w teatrze Apollo do gazety tryestyńskiej donoszą z Wenecyi pod dniem 4go b. m.:

Teatr był rześisto oświetlony. Przyjęcie nie mogło być świetniejsze. Wszystkie loże bez żadnego wyjątku były zajęte, stroje pań odznaczały się przepychem, parter był przepelniony. Większa część widzów składała się z rodowitych krajowców, którzy bynajmniej do c. k. służby nie należą. Było reprezentowanych wiele rodzin szlacheckich, mianowicie pań, jako też wyższe obywatelstwo. Gdy Jego Ces. Mość ukazał się w loży dworskiej zabrzmiały głośne okrzyki, które po odegraniu hymnu narodowego powtórzyły się znowu.

— *Gazeta tryestyńska* pisze co następuje: Od dnia 20. października kilka parowców Lloyda, przybywających z Aleksandryi, przywiozło do tutejszego portu kilkakrotnie działa bronzowe rozmaitego wagomiaru dla domu handlowego Sebastopulo, z tem poleceniem oddać je dla przelania jako artykuł handlu, metal, do Stabilimento tecnico. Nie uszło uwagi czujnej na wszystko władzy wojskowej, że pomiędzy tą wielką liczbą dział znajdowały się także działa całkiem jeszcze przydatne do użytku. A iż wiadzano także i o tem, że pewne podlegające stronnictwo nie przestaje usiłować wszelkimi sposobami przekradać broń, przedsięwzięto więc staranne badanie względem pochodzenia, stanu i przeznaczenia tych dział; i skutkiem badania przekonano się, że działa te rzeczywiście przywieziono z Egiptu, i są przeznaczone na przelanie. Aby jednak zapobiedz wszelkiemu nadużyciu, rozkazała władza wojskowa zniszczyć działa jeszcze przydatne pod nadzorem władzy a na koszt właściciela. Stabilimento tecnico triestino nie stoi wreszcie bynajmniej w bezpośrednim związku z domem handlowym Sebastopulo, lecz zakupiło rzeczoną ilość metalu działowego za pośrednictwem patentowanych sensatów u jednego z domów handlowych tryestyńskich.

(Projekt ustawy prasy. Dokończenie.)

§. 25. Znosi się §§. 28, 29, 251 i 252, jako też ostatni ustęp §. 493 ustawy karnej. Na miejsce ich następują postanowienia zawarte w następujących paragrafach.

§. 25. a. Jeżeli kto z przyczyny osnowy druku, na który według §. 9. kaucye złożyć należało, zostanie uznany winnym zbrodni lub przestępstwa, natenczas oprócz kary odpowiedniami ustawami orzeczonej poniesie także utratę kaucyi, która na fundusz ubogich miejsca, w którym toczył się proces, obrócona zostanie.

Jeżeli kara za zbrodnię przeszła pięć lat więzienia wyusi, przepada kaucya od połowy do całości, przy wszystkich innych zbrodniach od trzystu złotych do połowy kaucyi, przy przestępstwach od sześćdziesięciu do trzystu złotych; trybunał zaś nie może zmniejszać najniższej kwoty ustawą oznaczonej.

Nawet gdy kto z przyczyny osnowy druku skazanym jest za zaniedbanie powinno starania, utrata kaucyi oznaczona będzie według tego, czy zbrodnia, czy przestępstwo osnową druku popełnione zostały, z uwzględnieniem przepisów wyżej rzeczonych.

§. 26. Do wyroku sądowego, który osnowę druku, (numeru, poszytu lub dzieła) za zbrodnię uznaje, ma być dodany zakaz, by dalej szerzony nie był.

Sąd może wydać zakaz taki nawet i wtedy, gdy w osnowie druku uznaje tylko przestępstwo lub przekroczenie.

Wszelki sądowy zakaz rozszerzania druku ma być w dziennikach urzędowych ogłoszony.

§. 26. a. W każdym razie, gdy druk jakiś zakazanym zostaje, sąd może nakazać zniszczenie druku za karygodny uznany, całkowicie lub częściowo, jako też zniszczenie przyrządu do rozmnożenia go służącego, układu, blatów, form, kamieni itd.

Jednak zakaz zniszczenia druków nie odnosi się do tych egzemplarzy, które przeszły w ręce trzecich osób na ich własny użytek.

§. 26. b. Zawieszenie pisma peryodycznego na trzy miesiące może tylko wtedy na wniosek prokuratury nastąpić, jeżeli osnowa jego zapowiada zbrodnię więcej jak pięcioletniem więzieniem zagrożoną, albo jeżeli w przeciągu jednego roku dwie pomniejsze zbrodnie, jedna zbrodnia pomniejsza i przestępstwo, lub trzy przestępstwa popełnione zostały.

Pod takimi okolicznościami sąd może także zakazać dalsze rozszerzanie pisma peryodycznego, które za granicą wychodzi.

§. 26. c. Jeżeli prokuratura lub oskarżyciel prywatny proponuje, aby wyrok sądowy względem druku jakiegoś ogłoszony został, natenczas sąd ma i o tem rozstrzygnąć, a zarazem oznaczyć termin i sposób ogłoszenia, które na koszt skazanego skutecznione będzie.

§. 27. Co do przedawnienia postępków karygodnych, ze strony druku jakiegoś popełnionego, rozstrzygają w ogólności (§. 20) ustawy zasadnicze kodeksu karnego.

Jednak chociażby co do takiego postępków wedle tych ustaw zasadniczych przedawnienie jeszcze nie nastąpiło, ustaje wszelkie dalsze dochodzenie, jeżeli od wydania lub rozszerzania druku w kraju sześć miesięcy minęło, a postępowanie sądu karnego chociaż było możliwe, przeciw żadnemu z winnych rozpoczęte nie było, lub rozpoczęte od sześciu miesięcy nie było dalej prowadzone.

Te same ustawy zasadnicze odnoszą się do przedawnienia przestępstw i przekroczeń, które zaniedbaniem powinnego starania popełnione zostały.

§. 28. Ministerya stanu, sprawiedliwości, wojny i policyi otrzymują zlecenie tę ustawę wykonać.

Ameryka.

(Fregata „San Jacinto“ z jeńcami. — Wywóz prochu i saltry zakazany. — Armia federalistów. — Sprawa meksykańska.)

Nowy Jork, 20. listopada. Fregata „San Jacinto“ zawinęła tu w poniedziałek z panami Slidell i Masson, a potem odpłynęła do Boston, ażeby jeńców odstawić do fortu Warren. W Nowym Jorku, gdzie fregata tylko krótki czas zabawiła, nie wolno było nikomu wejść na pokład, jak tylko marszałkowi Stanów zjednoczonych.

— Poborca cła w Bostonii otrzymał z Washingtonu instrukcję wstrzymać wywóz saltry i prochu.

— Według wiadomości z Washingtonu wojsko federalistów ma teraz liczyć 460.000 ludzi. Doniesienie opiera się na ogłoszonym właśnie temi czasy rocznym sprawozdaniu jeneralnego kontrolora Georgii, według którego to państwo ma 40 pułków pod bronią, co licząc pułk po 1000 ludzi, przypada na 15% wolnej białej ludności. Według census z r. 1860 było w państwach federalistów więcej niż milion zdalnych do broni ludzi w wieku od lat 18 do 45, tak, iż prawie połowa z nich stałaby pod bronią. Marynarka państw federalistów składa się z 107, a dodawszy do tego przyrządzone do służby statki, z 311 okrętów.

— Słychać, że rząd francuski zamierza zawozić wszystkie mocarstwa na konferencję w sprawie meksykańskiej, aby obradować nad kwestją ustanowienia rządu monarchicznego w Meksyku. Francuskie fregaty parowe „Guerriere“ i „Ardente“ przybyły dnia 19. z. m. do Teneryfki w drodze do Meksyku.

Hiszpania.

(Adres uchwalony. — Doniesienia z San Domingo.)

Madryt, 4. grudnia. Senat uchwalił adres z odpowiedzią na mowę tronową 111 głosami przeciw 22.

— *Pays* donosi, że jeneral Santana na S. Domingo nie tylko nie sprzeniewierzył się Hiszpanii, ale pracuje z jak największą gorliwością około reorganizacji kraju. Jako starosta jeneralny przyjmował dn. 10. października wszystkie władze krajowe.

Anglia.

(Królewska proklamacja. — Rezerwa floty. — Wiadomości bieżące. — Zbrojenie okrętów wojennych. — Doniesienia z Nowego Jorku.)

Londyn, 6. grudnia. Nadzwyczajny dodatek wczorajszej gazety urzędowej ogłosił znaną już z telegramu nową proklamację królewską, którą zakazany został wywóz i nadbrzeżny transport broni, amunicji, zasobów wojennych łącznie z kapslami wszelkiego rodzaju i ołowiu. Ta proklamacja uchwalona została na odbytej pod prezydencją Królowej tajnej radzie, i rozporządzenia jej wchodzi w moc obowiązująca z dniem ogłoszenia. Oprócz tego wysłała admiralicya znowu rozkazy do rozmaitych portów wojennych, ażeby trzymano w pogotowiu okręta do czynnej służby. Wszyst-

kie statki kanonierskie otrzymają ciężkie działa Armstronga, a zarsenału w Towerze odejdzie 30.000 karabinów do Kanady.

— Okoliczność, że w proklamacyi królewskiej zakazano wywóz prochu strzelniczego, saltry, siarki i saletrzannej sody, wzbudziła między kupecami zdziwienie, ponieważ wiadomo, że wiele okrętów nowojorskich prowadzi broń palną do portów unii i wiele ich zatrudnia się w tym tygodniu pakowaniem towarów tego rodzaju.

— Przed dwoma laty uorganizowana rezerwa floty z wysłużonych zeglarzy, niżej lat 35 liczących, składa się obecnie z 8000 żołnierza, a na przypadek wojny z Ameryką prawdopodobnie podwojona zostanie.

— *Daily News* wlicza dzienniki amerykańskie, które postępek „San Jacinto“, jako prawom przeciwny, potępiają, lub słuszności jego publicznie dowodzą. Według prywatnych doniesień z Nowego Jorku i Bostonu, samowola kapitana Wilkes, stała się w tamtejszym świecie handlowym przyczyną powszechnego ubolewania.

— Donoszą z Londynu, że admiralicya nakazała uzbroić siedm okrętów wojennych, co musi być ukonczone z początkiem przyszłego miesiąca, tak aby w razie potrzeby okręta te mogły w tym czasie odpłynąć na wody amerykańskie.

— Nowojorskie dzienniki donoszą, że wojska Stanów zjednoczonych zabrały pod Charlestown wielką ilość bawełny. Wiadomość ta ma być nieprawdziwą, iż rząd Stanów południowych zabezpieczył wszystkie zasoby bawełny, aby je mógł w sposobnym czasie sprzedać do Europy.

— W dystryktach fabrycznych Anglii przygotowują się meetingi, aby skłonić rząd do środków, za pomocą których fabryki byłyby zaopatrzone w bawełnę.

Francya.

(Rada ministrów. — Projekt decentralizacji. — Wiadomości bieżące. — Stan rzeczy obecny. — Urządzenie Senatus consulti. — Rady jeneralne zwołane. — Stanowisko Francji w obec zajścia Anglii ze Stanami amerykańskimi.)

Paryż, 6. grudnia. Cesarz przyjechał wczoraj o godzinie 10¹/₂ do Paryża, przydował w radzie ministrów, a o godzinie 4¹/₂ z południa powrócił do Compiègne.

— Marszałek książę Małakowy przyjechał przedwczoraj do Paryża.

— Urzędowa część *Monitora algierskiego* donosi, że pod niebytność marszałka Pelissier sprawować będzie funkcje jeneralnego gubernatora Algierji jeneral dywizji Martimprey.

— *Monitor* donosi, że eskadra francuska, przeznaczona do Meksyku, wyruszyła 25. z. m. z Teneryfy w dalszą podróż. Sto zdrowia załogi i wojska jest doskonałe.

— Jeneral Scott przyjechał tu na kurację. Jestto już starzec 83letni i cierpi na wodną puchlinę, na którą spodziewa się znaleźć ulgę u tutejszych lekarzy. Przed kilkoma dniami przyjmował oficerów francuskich, którzy dawniej służyli w armii amerykańskiej, a przedstawiali ich major Poussin, który się wstawił w inżynierji amerykańskiej.

— Katolicki biskup z Nowego Jorku przybył ostatnim statkiem pocztowym do Europy. Teraz bawi w Paryżu, a ztąd udaje się na szczególne zaproszenie Papieża do Rzymu.

— Rada stanu zajmuje się projektem, który ma zamienić w ustawę dekret względem rozszerzenia środków decentralizacji także na Paryż. W terażniejszej formie uważał senat te postanowienia za niekonstytucyjne.

— Do *Preus. Allg. Ztg.* piszą: „W usposobieniu powszechnem panuje tu wielkie zniechęcenie. Handel leży odłogiem, świat finansowy chwiewie się między nadzieją i obawą, a najwierniejszym tego wyrazem jest ciągła zmiana kursów na giełdzie. Komisya finansowa w senacie wypadła cokolwiek opozycyjnie. Margrabia Audiffret, prezydent Barthe, jeneralny prokurator państwa Dupin, hrabia Casabianca i pan Forçade de la Roquette nie są wcale przyjaciółmi Foulda. Widoki tego ministra co do redukcji armii lądowej i morskiej, zmniejszyły się wielce temi dniami. Mimo to waha się bardzo pan Fould szukać pomocy w zaprowadzeniu nowych podatków. Na wczorajszej ministeryalnej i tajnej radzie toczyła się dyskusya nad sprawą amerykańską, ale niezapadła jeszcze żadna stanowcza uchwała. Treść depechy wysłanej do lorda Lyonsa z reklamacją względem uwięzionych komisarzy ma być co do formy umiarkowana, ale stanowcza co do uwolnienia jeńców. Amerykanie, którzy tu bawią, nie ludzą się już wcale nadzieją pokoju.

Także *Monitor* powiada w swoim buletynie, że sądząc po raportach ogłaszanych w dziennikach angielskich ze Stanów zjednoczonych, zdaje się niknąć coraz bardziej nadzieja spokojnego załatwienia, a nawet łatwo być może, że rząd washingtonski, chociażby kapitan Wilkes nie był działał z jego ramienia, nie zdoła się oprzeć wpływowi większości, która chce koniecznie wojny z Anglią.

— Słychać, że hrabia Paryża i książę de Chartres wracają do Anglii na gorące życzenie ich babki, Królowej Amelii.

— Według *senatus consulti* z dn. 25. grudnia 1852 uchwalono ciało prawodawcze, jak wiadomo, budżet według ministerstw, to jest w 10 rozdziałach, z czego wynikało, że gdy niepodobna im się jaka pozycya, musiał albo odrzucić cały rozdział, w którym była zawarta, lub przyjąć ją wraz z całym rozdziałem. Teraz ma być inaczej. Według nowego *senatus consulti* otrzyma ciało prawodawcze moc uchwałać budżet sekcjami. Ministerstwa dzielą się na 66 sekcji z rozmaitemi nazwami, ministerstwo stanu dzieli się na 6, sprawiedliwości na 5, spraw zewnętrznych na 4,

wewnętrznych na 7, finansów na 12, wojny na 6, Algierji na 4, marynarki i osad na 6, oświecenia i wyznań na 8; rolnictwa, handlu i robót publicznych na 8. Senat ma dzisiaj wyznaczyć komisję do roztrząsania projektu.

— Dekretem cesarskim z dnia 28. listopada zwołano zwykłe zgromadzenie komisji rady jeneralnej departamentu Sekwany na dzień 9. b. m. Zgromadzenie będzie trwało do 23. b. m. Krzesło prezesowskie zajmie senator Dumas.

Belgia.

(Zwołanie senatu zapowiedziane. — Marki pocztowe.)

Bruxela, 1. grudnia. Senat ma być zwołany wkrótce dla ratyfikacji traktatu handlowego z Turcją. Traktat będzie ratyfikowany w Brukseli dnia 10. b. m.

W ministerstwie robót publicznych zajmują się obecnie przemianą znaczków pocztowych. Pewien fotograf tutejszy przekonał, że terazniejsze znaczki pocztowe można łatwo podrabiać za pomocą fotografii, co się zapewno i dzieje, zaczęło ministerstwo postanowiło zastąpić je innymi.

Szwajcarya.

(Archiwa konsularne neapolitańskie. — Kolegium Borromaeum.)

Berna, 2. grudnia. Poselstwo turyńskie podało zażalenie do rady federacyjnej, że podobnie, jak w zająciu z Hiszpania, pewien Szwajcar, który za Franciszka II. piastował wicekonsulat w Rio-Janeiro, zostaje dotychczas w posiadaniu archiwów konsularnych. Uprasza więc radę federacyjną potrzebne uczynić kroki, ażeby te archiwa wydano. — Rada federacyjna nie powzięła jeszcze żadnego postanowienia.

— Doniesienie, że rząd Turyński zniósł stanowczo sekwestr nałożony na szwajcarskie dobra w kolegium Borromaeum, prostuje się w ten sposób, że dotychczas nastąpiło tylko odroczenie uchwały zniesienia na rok jeden.

Włochy.

(Zmiany w ministerjum domów. — Powody ograniczenia fotografów. — Jeńcy francuscy. — Wypadki neapolitańskie.)

Sardynia. Że Ratazzi wstąpi do gabinetu Ricasolego uchodzi za pewne; Cialdini zaś, który z stronnictwa większości ministerjalnej, przeszedł wraz z księciem San Donato do stronnictwa opozycji, został obwołany jej przywódcą. Udział w dyskusji chce też wziąć jako przywódca opozycji. Prawdopodobnem jest także, że z Ratazzim wstąpi także Lamarmora do gabinetu, della Rovere zaś, minister wojny, który uspokoił Sycylię, zastąpi go w Neapolu.

Według *Nationalites* z 5. grudnia, praca względem finansów, którą minister Bastoggi izbie przedłoży, wykaże przeszło 200 milionów różnicy od zwykłego bilansu.

Państwo kościelne. Podczas kilkudniowego wylewu w końcu zeszłego miesiąca, pisze *Köln. Ztg.* sprowadzono Tybrem z Ponte Felice do Rzymu 5 statków z zakazanymi broszurami, z drobnymi towarami trójkolorowymi, a mianowicie z mnóstwem tego rodzaju dzieł sztuki, nie licząc w to pak pojedynczo pływających, które pochwymano. Dwóch konduktorów pocztowych dokładało w tym względzie wszelkiego starania, a tak miasto napełniło się fotografiami, które uświetniają wszelki wypadek ruchu włoskiego, każdy dzień ważny, wszystkie ważne osoby, i odpowiednimi karykaturami podają na śmiech duchowieństwo, a nawet Antonellego. Wykryto fotografów, którzy wszelkimi siłami rozmnażali te obrazki. Kardynał wikaryusz jeneralny wydał surowe rozporządzenie względem wszystkich fotografów, którzy w utworach swoich ubliżają obyczajom i powadze. Kary mają być pieniężne, od 20 do 100 sztuków, a prócz nich utrata urzędów, i areszt do roku.

— *Unita Italiana* w doniesieniu z Sora z 23. listopada zaprzecza wiadomości, że Francuzi dawali ognia do bandytów Chiavonego; przeciwnie Francuzi wydali wojskom papieskim kilku członków tej bandy, którzy im wpadli w ręce.

Gaz. di Venezia podobnie donosi, że przybyło do Rzymu 43 żołnierzy burbońskich, których Francuzi schwytali, i dodaje, że pełni zapału jeńcy ci gotowi są podać się na wszelkie niebezpieczeństwo dla prawego Króla.

Neapol. *Gazecie tryestyńskiej* donoszą z Neapolu 1. grudnia: Chiavonne powrócił po walce z 26. z. m. tylko z 20 ludźmi do Scipelli, a wojsko przywróciło w Cracco w prowincji Bazylikiacie władzę cywilną, które rozpedzili bandyci. Raporta komendantów wojskowych chwala waleczność gwardji narodowej w stawieniu czoła bandytom. Telegramy prefektów z Foggii, Kosenzy i Avellino donoszą, że rekrutacja idzie porządnie. Osiadli w Neapolu obywatele Bazylikiaty zbierają się dziś dla utworzenia komitetu do wzajemnej obrony dukońskich gmin przeciw bandytom i wspierania wojsk rządowych.

Dnia 1. grudnia wyruszyła tutejsza gwardya narodowa do sąsiednich miejsc, gdzie rekrutacja odbywała się wszędzie w największym porządku. — *Pungolo* ogłasza adres z Kasoryi do prezydenta izby deputowanych, w którym protestuje ludność tamtejsza przeciw zdaniem pana Proto, deputowanego z tego okręgu, nazywa je obrażą opinii publicznej i naruszeniem udziałności narodowej, i wyraża nadzieję, że pan Proto zrzeknie się swego mandatu.

— *Allg. Ztg.* donosi z Liwurna pod dn. 1. b. m., że Borges z Langlois i Crocco wyruszyli z Lagopesole i wkroczyli do prowincji Salernitańskiej drogą na Melfi. Po obsadzeniu Belli wyruszyła główna kolumna ku Bassagiano, a straż przednia zajęła Biegliano, gdzie ludność z wielkim przyjmowała ją uniesieniem. Za-

czem okazuje się nieprawdziwą wiadomość, jakoby Borges zajął Potenzę. Zdaje się, że Borges zmienił plan działania i z Bazylikiaty przerzucił się do prowincji salernitańskiej. Piemontanie oszańcowali się w Campagna, stolicy powiatu i w San Gregorio. Jenerał della Chiera otrzymał polecenie ufortyfikować Salerno i uderzyć na rojalistów. Dnia 25. z. m. posunęła się gwardya ruchoma ku Eboli, a nazajutrz przyszło do zwawej bitwy. W Salerno słyszano huk dział. Skutek walki jeszcze nie wiadomy.

Niemce.

(Prawo obywatelstwa żydom w Badeńskim — sprostowanie.)

Według *Schwab. Merkur* donosiliśmy, pisze *Gaz. wied.*, że w Baden-Baden, baron Rothschild ubiegał się o prawo obywatelstwa, i w tym zamiarze za wysoką cenę nabył dobra do gminy należące. Jednak wielki wydział miejski miał mu prawie jednogłośnie odmówić. Teraz *Schw. M.* prostuje swoje doniesienie. Przed laty baron Rothschild posiadał rzeczywiście piękną majątność w Baden-Baden, po zmarłym bowiem Elektorze heskim nabył jego pałac z ogrodami, lecz posiadłość ta przeszła później w ręce pana Mühlens. Od niego nabyła ją kasa zakładów kąpielowych, która dotąd pałac posiada i co lato wynajmuje go rosyjskiej księżnie Butera. Baron Rothschild nie ubiegał się nigdy o prawo obywatelstwa w Baden-Baden, nie mógł więc doznać odmowy.

Rosya.

(Nowy gubernator petersburski. — Reformy w prawodawstwie fińskim.)

Petersburg, 29. listopada. Książę Suwarow, nowy wojskowy gubernator Petersburga objął już swój urząd i zwołał natychmiast miejską radę (dumę) z prośbą, ażeby go w trudnym a zwłaszcza teraz w dwójnasób trudnym obowiązku wspierała.

Finlandya. Zamierzone reformy prawodawstwa Finlandyi sformułowane według *Ostsee-Ztg.* w 52 kwestyach, ogłosił rząd przez dzienniki dla publicznego sprawozdania. Kwestye te obejmują między innymi następujące przedmioty: Zniesienie prawa włościan fińskich żenić się w 18 latach, Laponów w 17 latach, a płci żeńskiej iść zamąż przed rokiem 16. Przypuszczanie kojarzenia związków małżeńskich między dziećmi stryjeczniemi lub cioteczniemi. Zniesienie prawa przysługującego wyłącznie stanowi rycerskiemu i szlacheckiemu do posiadania tak zwanych dóbr rycerskich i uposażonych w te same prawa (wolnych od podatków) dóbr szlacheckich. Podział dóbr i gruntów. Prawo sprzedaży w dobrach rodzinnych. Postanowienie względem wyłączeń przy na- i wywodnieniach. Postanowienie przeciw dręczeniu zwierząt i kaleczeniu obcego bydła. Zabezpieczenie od ognia. Ustawy względem długów (np. ograniczenie zakazu prowizji nad 6 procent.) Organizacja towarzystw akcyonaryuszów. Zupełna reforma istniejących ustaw konkursowych.

Turcya.

(Doniesienia z Hercegowiny.)

Z Hercegowiny *Donau Ztg.* donosi:

Wykazaliśmy ważność stanowiska tureckiego pod Piva. Miejsce to położone nad rzeczką Piva, która płynąc ku północy w głębokiej wklęsłości, wpada do Dryny, a rozciąga się u stóp łańcucha nieprzystępnych gór Drobujańskich, ma wielkie znaczenie strategiczne. Chociaż nie mamy dokładnych sprawozdań z wypadków w d. 21. listopada i 2. grudnia, to pewna, że obie strony, przekonane o ważności tej pozycji, czynią co mogą aby ją opanować.

W najznaczniejszej dotąd potyczce, w d. 21. listopada, w której Derwisz Basza o znaczne straty przyprowadził 8000 żołnierza liczącego nieprzyjaciela, usiłowano głównie spędzić Turków z tego stanowiska. Wiadomo, że wypadek nie odpowiedział życzeniom: ośm batalionów regularnych, któremi Derwisz Basza pod Piva dowodził, zadały klęskę powstańcom.

Według doniesień tureckich Omer Basza ściągnął d. 2. b. m. 16 batalionów nizamów, (około 9000 żołnierza), z Derwisz Basza otrzymał rozkaz z siłą tą uderzyć na obóz powstańców pod Piva. Kiedy zaś powstańcy obóz swój sami z dymem puścili, i pierzchli, zostawiając mnóstwo broni i sprzętów wojennych, tedy oczywista jest, że nizamowie Serdara musieli przewyższać w każdym względzie oddziały powstańców, — i że Łukasz Vukałowich nierównie lepiej zna swoich ludzi, jak dzienniki, które ostateczne rozwiązanie kwestyi wschodniej, jego wystąpieniu, jako wodzowi i dyplomacie powierzyć by chciały. Łukasz Vukałowich dla tego tylko jak się zdaje buduje baterie i obóz, aby ćwiczyć swoje wojsko, usiłowanie, które dotąd udaje mu się jak najpomyślniej. Godna uwagi, że w dniu, w którym bataliony cesarskie baterie Łukasza Vukałowicza pod Svinje i Lucich zburzyły, podczas gdy ze strony powstańców ani jeden strzał nie padł, w tym samym dniu, w podobny sposób opuścili obóz pod Piva.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wenecya, 9. grudnia. Jego c. k. Apostolska Mość odjechał wczoraj o godzinie 10. wieczorem z Wenecyi do Wiednia.

Nowy Jork, 28. listopada. Kongres separatystów postanowił przenieść siedzibę rządu z Richmond do Nashville. *New-York Herald* donosi: Rząd chce żądać przyzwolenia nowego kredytu na 160 milionów dolarów. Beaufortu nie obsadziły jeszcze wojska unii.

Turyn, 8. grudnia. Na wczorajszym posiedzeniu izby zarzucał Ricciardi ministerstwu, że nie odpowiada na uwagi interpe-

lantów. Minister finansów przyrzeka przedstawić na przyszły tydzień stan finansów, i zbija zarzut Ratazzego, jakoby niedobór miał być wielki. Carutti zabiera głos imieniem większości izby, by odpowiedzieć na mowę Petrucellego. Jeśliby Włochy, powiada mowca, chciały pójść za radą Petrucellego, spotkałby je los Francji z r. 1793. Dalej popierał program ministerjalny i wzywał do zgody. Bertani oświadcza, że wypadki potępią ten program; przedstawiał niewdzięczność gabinetu ku Garibaldystom, zle obchodzenie się z emigrantami, naruszenie tajemnicy listowej wtedy, kiedy Austria uchwała jej ochronę. (Wrzawa.) Ten system nietolerancji i podejrzewania partii liberalnej skłonił prezydenta ministrów odrzucić petycję Włochów z prośbą, by powołał na powrót dostojnego włoskiego wygnańca, który teraz umierając może, leży na hańbę rządu włoskiego na obcej ziemi. (Wrzawa.) Ten system — powiada mowca dalej — nie przyniesie nigdy Włochom wolności i jednności. Przypomina, że Garibaldi, oddając prowincje neapolitańskie. Wiktorowi Emanuelowi powiedział: Neapolitanie są spokojni, wierni i gotowi do największych ofiar dla ojczyzny; — a pytajcie teraz Minghettego, z kąd wychodzi niechęć i jak się organizują bandyci? Mowca utrzymuje, że lud neapolitański jest zniechęcony, widząc bezwładność rządu tak wewnątrz jak i zewnątrz. Wszyscy liberaliści poznają, że dłużej tak trwać nie może. Jedy-nym środkiem do przywrócenia ufności jest uznać prawa ludu. Mowca radzi postać Garibaldeggo do Neapolu. Niechaj Włochy niepokładają nadziei w Napoleonie: tylko rewolucya może sprowadzić jedność. Mingheti odpiera zarzut względem naruszenia tajemnicy listowej i przytacza wypadki rozbojów, popełnionych w czasie bytności Garibaldeggo. Lanza proponuje, ażeby prezydent mianował komisję z 5 członków do rozpoznania zarzutów Bertaniego. Izba przyjmuje ten wniosek.

Wiadomości handlowe.

Lwow, 10. grudnia. Na wczorajszy targ przypędzono 168 wołów i 121 krów, mianowicie z Brzozdowice 14 wołów, z Lesienic 31, z Dawidowa 24 wołów i 114 krów, z Rozdolu 30 wołów, z Gologór 9, z Bóbrki 8, z Żółkwi 12, a z Tarnopola 25 wołów i z Komarna 7 krów. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 155 wołów i 121 krów na potrzeb miasta, i płacono za woła, mogącego wazyć 290 ₰ mięsa i 40 ₰ łoju, do 350 ₰ mięsa i 60 ₰ łoju, 64zł. do 87zł. 50c.; krowa zaś, która szacowano na 210 ₰ mięsa i 34 ₰ łoju, kosztowała 51zł. 25c.

Ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów w drugiej połowie listopada b. r. na targach w Bohorodczanach, Buczacz, Haliczu, Monasterzyskach, Nadwórnie i Stanisławowie.

	Miejsce targu												
	Bohorodczany		Buczacz		Halicz		Monasterzyska		Nadwórna		Stanisławów		
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	
waluty austriackiej													
Mec pszenicy . . .	4	20	3	70	4	20	3	70	4	27	4	15	
" żyta . . .	3	40	2	60	3	21	3	20	3	18	3	25	
" jęczmienia . . .	3	20	2	20	2	20	2	20	1	89	2	50	
" owsa . . .	1	20	2	10	1	20	1	20	1	28	1	26	
" hreczki . . .	2	40	2	40	2	40	2	40	4	70	2	50	
" kukurudzy . . .	3	20	2	60	2	42	3	20	2	98	2	70	
" kartofli . . .	1	80	1	80	1	80	1	80	1	26	1	20	
Cetnar siana . . .	80	1	12	1	10	1	10	1	70	1	70		
" wełny . . .	40											55	
" nasienia konicza . . .	45												
Sąg drzewa twardego . . .	5	50	6	6	50	4	50	5	25	7	75		
" " miękkiego . . .	3	50	5	4	50	4	4	4	20	4	80		
Funt mięsa wołowego . . .	11		9	11	10		8		12				
Mas okowity . . .	60		40	51	60		60		60		60		

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 10. grudnia.
 Hotel rosyjski: PP. Hr. Komorowscy Piotr i Wład., z Bilinki. — Angastynowicz Bol., z Książego. — Jordan Teofil, z N. węgosi la.
 Hotel europejski: Wrzeszcz Antoni, z Podola ros. — Przesiński S. I. z Rustewzka.
 Hotel angielski: Korziński Wład., z Wywórki. — Czajkowski Michł., z Bortnik.
 Pod koleja żelazna: Bilński Jan, z Huty Obiedynskiej. — Jaworski Mił., z Kobelnicy. — Rott Jędrzej, z Malinowice.
 Zajazd Leszczyński: Hr. Dalski Oktaw, z Zakowa. — Duszyński Jul., z Zaskowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 10. grudnia.
 PP. Kiszkowski Fryd., do Krakowa. — Groblecki Mod., do Turzańska. — Skibniewski Wiktor, na Podole. — Łodyński Stan., do Naborzec. — Terlecki Alex., do Ciesacina. — Hr. Gołuchowski Stan., do Pragi. — Wiśniewski Tad., do Krystynopola. — Żurakowski August, do Herbacza. — Czajkowski Jan, do Bóbrki. — Malisz Kaz., do Białegokamienia. — Wołodkiewicz Wiktor, do Podwysoki.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 9. grudnia 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0 Reaum	Stopień ciepła według Reaum	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	30.06	57	94.0	południowy sł.	mgła
2. god. po poł.	33.88	0.1	83.8	połn.-wsch	pochmurno
10. god. wiecz.	31.85	1.0	89.6	południowy	"

Teatr.

Dziś na scenie polskiej: „Majatek albo Imię“, komedia w 5 aktach Józ. Korzeniowskiego.

Kurs lwowski.

Dnia 10. grudnia.

	gotówka		towarem	
	zl.	c.	zl.	c.
Dukat holenderski w. austr.	6	58	6	65
Dukat cesarski	6	61	6	68
Półimperyal zł. rosyjski	11	42	11	52
Rubel srebrny rosyjski	2	17	2	20
Talar pruski	2	10	2	12
Polski kurant i pięciozłotówka				
Galicj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	78	33	78	95
" " " m. k. za 100 zł.	82	33	82	93
Akcyje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	165	83	167	
Galicj. obligacje indemnizacyjne	6	5	66	60
5% Pożyczka narodowa	80	73	81	33

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 10. grudnia.

	Instytut				Za kupon wypada	
	kupuje	sprzedaje	zl.	c.	zl.	c.
Nowe prócz kuponów 100 po w. a.	78	50	79	—	1	76 1/2
Dawne " " 100 " "	82	42	82	95	1	85 1/2

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i wksli.

Dnia 10. grudnia.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 zł. 81 50. Metaliki po 5% za 100 zł. 66 50; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacje austro-węgierskie: Nizszej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Galicji —; Bukowiny —; Akcyje Banku narodowego sztuka 743 —; Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 180 50; niżej austro-węgierska eskontowego —.
 Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.
 Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —. —. —. Lipak za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 141. —. Medyan za 100 zł. waluty austriackiej. —. Paryż za 100 fr. —.
 Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6 68. dukaty ces. pełnej wagi —. —. —. korony —. —. półkorony —. —. Srebro 140 50.

KRONIKA.

(X. Richard) Z Olomuńca donoszą, że poszukiwanie źródeł w pobliżu miasta, w miejscach, w których sławny ksiądz Richard obfity zapas wody zapowiedział, wypadły pomyślnie. W jednym z takich miejsc za miastem, otworam na 3 sążnie głębokości wywierconym, buchno obfite źródło na 14 stóp w górę. Czy ta woda będzie do picia, z pewnością dotąd powiedzieć nie można.
 (Podziemna kolej w Londynie) Pierwsza próba jazdy podziemną koleją żelazną, która zachodnie przedmieścia Londynu ma połączyć z zaprojektowanym dworcem centralnym, i już znacznie w budowie postąpiła, wszelkim odpowiedziała życzeniom. Tunele milowej długości są jasno gazem oświetlone, i suche, pojazdy jak najwygodniejsze, przewiew powietrza dostateczny, lokomotywy tak urządzone, że pod ziemią nie wydają ani dymu, ani pary, ceny zaś mają być niższe nawet od cen omnibusowych. Z początkiem maja cała przestrzeń będzie otwarta na użytek publiczny.
 (Kluby żołnierskie w Anglii.) W Chatam wystawiono teraz piękną budowę na klub żołnierski, w którym wolno będzie zgromadzać się żołnierzom, w czasie nie zajętych przez służbę. W tym klubie znajduje się biblioteka,

czytelnia i sala do odczytów publicznych, a oprócz tego pięć dziedzińców urządzonych dla ćwiczeń gimnastycznych. Za wstęp do klubu opłaca się tygodniowo 1 pensa (5 1/2 gr. pol.), a żywność ma być tam sprzedawana po cenach targowych. Założenie takiego klubu, którego wpływu na rozwój umysłowy i moralny żołnierzy nie potrzeba dowodzić, było od dawna życzeniem zmarłego lorda Herbert i sławnej Florencji Nightingale, która ofiarowała na ten cel 720 f. st.; ministerstwo wojny dało na składkę 2000 f. st., rada zaś indyjska 200 f. st. Cała budowa wraz z urządzeniem miała kosztować 5000 f. st.
 (Wyroby z włosów ludzkich.) W „Mechanics Magazine“ umieszczono następujące szczegóły o włosach ludzkich, jako materyale do fabrykacji rozmaitych tkanin, sukna żeglarskiego, kaszkieł wojskowych i t. d. Ze wszystkich części świata otrzymuje się na ten przedmiot od 50.000 do 100.000 bel włosów ludzkich. Produkta mancheaterskie zamieniane bywają w Niemczech na długie włosy, których funt sprzedaje się w Londynie po 4 gwinee. Odpadki pochodzące od fryzjerów i cyrulików ze strzyżenia, płać się za tonn po 3 do 5 funt.